

Sygn. akt XI GC 52/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

S., dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, Wydział XI Gospodarczy,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: Maciej Żuchowski

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2018 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w T.

przeciwko J. P.

o zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3617,00 zł (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt XI GC 52/18

Sprawa rozpoznana w postępowaniu uproszczonym.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 4 sierpnia 2017 r. wniesionym pierwotnie do Sadu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. L. wniosła przeciwko J. P. o zapłatę kwoty 13042,68 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 19 listopada 2016 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zawarła z pozwanym J. P. umowę przewozu międzynarodowego na trasie Hiszpania-Francja. Przedmiotem umowy, był przewóz 21 palet mrożonego mięsa o łącznej masie 21 264,50 kilogramów. J. P. przystąpił do wykonania umowy. Podczas rozładunku ustalono, iż ilość palet nie zgadza się z ilością palet załadowanych. Do rozładunku przekazano 20 palet, brakowało jednej palety o masie 1056 kg. Brak palety został zgłoszony przewoźnikowi wraz z roszczeniem o naprawienie szkody, wobec czego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. poniosła szkodę w wysokości 3024,60 euro w wyniku potrącenia dokonanego przez kontrahenta powódki- O. L. z siedzibą w C. de S. P. C. w (...), z wiarytelności wynikającej z dwóch innych usług transportowych.

Nakazem zapłaty z dnia 28 września 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie VI Wydział Cywilny orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany terminie pozwany wniósł sprzeciw od ww. nakazu zapłaty zaskarżając go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu sprzeciwu pozwany podniósł, iż umowa przewozu została wykonana prawidłowo, z należytą starannością albowiem w miejscu rozładunku

towar rozstał rozładowany bez zastrzeżeń odbiorcy. Treść listu przewozowego nie odzwierciedla zastrzeżeń powódki, nie odnotowano w nim bowiem zaginięcia 1 palety. Nadto w ocenie pozwanego niemożliwym jest, aby ładunek o tak znacznej masie został zabrany przez kierowcę w trakcie transportu, co wiązałoby się z użyciem wózka widłowego, a także zerwaniem plomb, do czego nie doszło. Pozwany podniósł też, że powód nie jest osobą uprawnioną do dysponowania przesyłką, a co za tym idzie – do dochodzenia odszkodowania za szkodę w przesyłce oraz że nie udowodniono wysokości szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 7 września 2016 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w T. L. zleciła pozwanemu J. P. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) wykonanie umowy przewozu międzynarodowego na trasie V. ((...))-M. (Francja). Przedmiotem umowy przewozu miało być 26 palet mrożonego mięsa o łącznej masie 23 000 kg. Zlecenie to stanowiło wykonanie umowy zawartej przez powódkę z O. L. z siedzibą w C. de S. P. C. w (...), w ramach której powódka zobowiązała się do tożsamego przewozu.

W zleceniu przewozowym strony ustaliły stawkę frachtu na kwotę 430 euro.

Załadunek miał nastąpić w miejscowości V. w (...) dnia 8 września 2016 r. natomiast rozładunek miał nastąpić dnia 9 września 2016 r. we (...) w miejscowości M..

Ostateczna ilość palet do przewiezienia miała zostać ustalona na miejscu załadunku.

Dowód:

- zlecenie przewozu nr 6/07/09/16 k. 58-59;
- zlecenie k. 57;
- zeznania świadka I. B. k. 94-95;
- zeznania świadka P. P. k. 96;

W miejscowości V. ((...)) załadowanych zostało 21 palet o łącznej masie 21 264,50 kg – 16 palet towaru o nazwie magro añojo i 5 o nazwie graza bovino. Na miejscu rozładunku w miejscowości M. (Francja) przyjęto 20 palet o łącznej masie 20 208,50 kg – odbiorca odnotował na liście przewozowym, że jest 15 palet towaru magra añojo. W liście jako nadawca firugowała podmiot S. d. m. F.. J. V., jako odbiorca – A., który także podpisał list przewozowy potwierdzając otrzymanie przesyłki.

Odbiorca przyjął przesyłkę wraz z 1 egzemplarzem listu przewozowego.

Dowód:

- list CMR k. 60;
- zeznania świadka P. P. k. 96;

Kierowca nie był obecny ani przy załadunku ani przy rozładunku, gdyż odbywały się one w chłodniach, do których dostęp mają tylko osoby z odpowiednimi badaniami. Nie uczyniono jednak żadnej adnotacji w tej kwestii na liście przewozowym. Pracownicy stron prowadzili korespondencję w sprawie tego przewozu, w trakcie tej korespondencji pracownica powoda po otrzymaniu informacji o rozbieżnościach poinformowała pracownicę pozwanego „mnie powiedziano, że ok.” Wobec tego strona pozwana zezwoliła kierowcy na odjazd z miejsca rozładunku.

Dowód:

- list CMR k. 60;
- wydruk korespondencji k. 61 ;
- zeznania świadka I. B. k. 94-95;

Wiadomością e-mail z dnia 12 września 2016 r. powódka zwróciła się do pozwanego z informacją, iż według informacji uzyskanych od klienta na miejscu załadunku brakowało 1 palety o masie około 1100 kg, wobec czego powódka zostanie obciążona różnicą, którą następnie powódka obciąży pozwanego.

Wiadomością e-mail z dnia 12 września 2016 r. powódka poinformowała pozwanego, iż została obciążana kwotą 3273,60 euro z tytułu brakującej palety przy rozładunku, przy czym klient był pewny, iż brakująca paleta została załadowana. Nadto powódka otrzymała informacje, że załadowano 26 palet przy czym w rzeczywistości było ich 21 a przy rozładunku już 20. Brak było również informacji, iż nie została założona plomba na samochód ani, że kierowca nie mógł być obecny podczas załadunku.

W odpowiedzi wiadomością z tego samego dnia pozwany poinformował powódkę, iż na rozładunku kierowca zgłosił zastrzeżenia co do ilości towaru, jednakże odjechał po uzyskaniu od powódki informacji, że wszystko się zgadza. W innym wypadku kierowca przeliczyłby towar lub ponownie zważył pojazd.

Pozwana wskazała, iż waga pojazdu w miejscu załadunku jak i rozładunku była taka sama i wynosiła 21264 kg.

Dowód:

- korespondencja e-mail k. 64-68;

Powódka wystawiła na rzecz O. S..L fakturę VAT (...) z dnia 20 lipca 2016 r. na kwotę 13 221 zł brutto.

Dowód:

- faktura VAT (...) k. 69

Dnia 22 czerwca 2017 r O. S..L w S. P. C. w (...) zwróciła się do Kancelarii (...) sp. jk. w M. jak następuje: „A. señores, como solicitado en vuestra carta recibida el pasado 21/06/2017 adjunto la fatura junto con la documentación como justificante en la cual se especifica la reserva del palet que ha sido cargado y no entregado en destino.”

Spółka (...) wystawiła spółce (...) fakturę na kwotę 3024,60 euro – 3009,60 euro tytułem odszkodowania za utraconą paletę, 15 euro tytułem kosztów administracyjnych.

Dowód:

- pismo z dnia 22 czerwca 2017 r. k. 71;
- nota obciążeniowa nr 10/09/2016 k. 72

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie jest uzasadnione.

Powódka domaga się w niniejszej sprawie odszkodowania w związku z faktem utraty w trakcie transportu, wykonywanego przez pozwanego jako przewoźnika, jednej palety towaru, twierdząc, że dochodzi równowartości obciążenia, jakie sama otrzymała od swojego kontrahenta, przy czym należność z faktury obciążeniowej miała zostać zapłacona przez potrącenie.

W przedmiotowej sprawie do oceny odpowiedzialności odszkodowawczej przewoźnika mają zastosowanie przepisy Konwencji z dnia 19 maja 1956 r. o umowie międzynarodowego przewozu drogowego (CMR) (Dz. U. z 1962 r. Nr 49, poz. 238). Zgodnie z art. 1 te same umowy międzynarodowej, stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Na kanwie przedmiotowej sprawy miejsce przyjęcia przesyłki mieściło się w (...), a miejsce dostawy we (...), które są stronami konwencji. Dla stosowania przepisów konwencji nie ma znaczenia fakt, iż siedziba przewoźnika znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwany kwestionował w pierwszej kolejności związek pomiędzy umową, jaką sam zawarł z powódką, a umową, jaką powódka zawarła ze spółką (...). Dowody w tej mierze, przedstawione przez stronę powodową, są niezwykle skąpe, jako że powódka nie wniosła o przesłuchanie żadnych świadków – pracowników strony powodowej, jednak w ocenie Sądu da się na ich podstawie ustalić, że przewóz zlecony pozwanemu był tym samym przewozem, który miała wykonać powódka dla firmy (...). Świadczy o tym tożsamość zleceń otrzymanych przez pozwanego od powódki i przez powódkę od O. – tożsamość dotycząca dat, trasy i rodzaju towaru oraz ten sam okres, w którym udzielone zostały oba zlecenia.

Podstawą żądania jest fakt utraty części przesyłki. Kwestię tę reguluje art. 17 konwencji CMR. Przepis ten stanowi, że przewoźnik odpowiada za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru lub za jego uszkodzenie, które nastąpi w czasie między przyjęciem towaru a jego wydaniem, jak również za opóźnienie dostawy. Przedmiotem sporu było, czy doszło do utraty części przesyłki, czy też nie, zdaniem bowiem pozwanego wpisy w liście przewozowym nie odzwierciedlają tego faktu. Także i w tym wypadku analiza materiału dowodowego jest korzystna dla powódki – w liście bez wątpliwości wskazano, że towar załadowany to 15 palet towaru jednego rodzaju i 6 palet towaru drugiego rodzaju. Odbiorca zaś odnotował (w wolnym tłumaczeniu) „przyjęte 15 palet magra añojo, pod warunkiem wagi i jakości”, co można odczytywać w ten sposób, że przyjęto 15 palet z zastrzeżeniem zbadania wagi i jakości. Nie budzi zatem wątpliwości, że do odbiorcy dotarła jedna paleta mniej, niż załadowano. Przekonanie pracowników pozwanego, że żadna paleta nie mogła zginąć w przewozie, nie miało samo w sobie wartości dowodowej, gdyż tak naprawdę nie wiedzieli oni, ile palet zostało załadowanych, potwierdzili wyłącznie, że kierowca nie był przy załadunku, czego jednak nie odnotowano na liście przewozowym, który w takim razie zgodnie z art. 9 ust. 2 Konwencji CMR stanowi dowód przyjęcia do przewozu ilości palet w nim wskazanych. Przepis ten stanowi, że w braku uzasadnionych zastrzeżeń przewoźnika, wpisanych do listu przewozowego, istnieje domniemanie, że towar i jego opakowanie były widocznie w dobrym stanie w chwili przyjęcia przez przewoźnika i że ilość sztuk, jak również ich cechy i numery były zgodne z oświadczeniami w liście przewozowym. Pozwany tego domniemania nie zdołał obalić.

Mimo powyższego żądanie pozwu nie może być uwzględnione. Pierwszą kwestią jest bowiem, czy powódka jest osobą uprawnioną do dochodzenia odszkodowania od przewoźnika. Postanowienia Konwencji CMR nie określają w sposób wyczerpujący, kto jest uprawniony do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec przewoźnika. Z jej art. 13 ust. 1 wynika jedynie, że jeżeli stwierdzono zaginięcie towaru lub jeżeli towar nie przybył po upływie terminu przewidzianego w artykule 19, odbiorca może w imieniu własnym dochodzić wobec przewoźnika praw wynikających z umowy przewozu. Regulacja ta nie wyłącza sięgnięcia do przepisów krajowych normujących umowę przewozu, a konkretnie do przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe, które mają subsydialne zastosowanie do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej, a strony - jak w rozstrzyganej sprawie - nie dokonały wyboru prawa (zob. art. 1 ust. 3 Pr.przew. w związku z art. 27 § 1 pkt 2 p.p.m.). Zgodnie z art. 75 ust. 3 pkt 2 lit. b Pr.przew., roszczenia przeciwko przewoźnikowi z tytułu utraty, ubytku czy uszkodzenia przesyłki przysługują nadawcy lub odbiorcy zależnie od tego, któremu z nich przysługuje prawo rozporządzania przesyłką. O tym, kto ma prawo rozporządzać przesyłką („towarem” - według przepisów Konwencji CMR) rozstrzyga art. 12 Konwencji CMR, według którego prawo to przysługuje nadawcy, chyba że drugi egzemplarz listu przewozowego został wydany odbiorcy lub że odbiorca skorzystał z prawa

przewidzianego w art. 13 ust. 1, czyli zażądał od przewoźnika wydania za pokwitowaniem listu przewozowego oraz towaru po przybyciu towaru do miejsca przeznaczenia; od tej chwili prawo rozporządzania przesyłką przysługuje tylko odbiorcy. Stanowisko takie znalazło odzwierciedlenie w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 03.09.2003 r. (sygn. akt II CKN 415/01) i z dnia 03.09.2003 r. (sygn. akt IV CK 264/02). W niniejszej sprawie zeznania świadków potwierdziły, iż odbiorca odebrał drugi egzemplarz listu przewozowego, a więc był jedyną osobą uprawnioną do dysponowania przesyłką, a tym samym – do dochodzenia roszczeń od przewoźnika. Podkreślenia wymaga, że odbiorcą jest podmiot A., z którym powódki nie łączyła żadna umowa, a nie spółka (...), która obciążyła powódkę. Wobec tego odpada problem rozstrzygnięcia, czy w razie gdy przewoźnik, który podzleca przewód, zapłaci odszkodowanie na rzecz osoby uprawnionej, może domagać się od podwykonawcy zwrotu poniesionej szkody na zasadzie subrogacji (art. 518 § 1 pkt 1 k.c.), jako że wedle (niewykazanych) twierdzeń powódki nie zapłaciła ona na rzecz A., lecz na rzecz O., która odbiorcą przesyłki nie była. Kwestia ewentualnych powiązań i obciążeń pomiędzy A. a O. nie tylko nie została w żaden sposób wykazana, ale nie była nawet objęta twierdzeniami powódki. Rozważanie, czy w niniejszej sprawie mogło dojść do subrogacji jest zbędne także i z tego powodu, że powódka w żaden sposób nie wykazała, że sama zapłaciła na rzecz ewentualnego podmiotu uprawnionego jakiejkolwiek odszkodowanie. W tym zakresie powódka poprzestała na twierdzeniach, że doszło do potrącenia jej wierzytelności wobec O. z tytułu wykonania przewozów z wzajemną wierzytelnością O. z tytułu odszkodowania za utratę części przesyłki, jednak żaden dowód na to potrącenie nie został przedstawiony. Powódka ograniczyła się bowiem do przedstawienia własnej faktury i faktury wystawionej przez O..

Ponadto nie została wykazana wysokość szkody. Zgodnie z art. 23 ust. 1 i 2 Konwencji jeśli na podstawie Konwencji przewoźnik ma zapłacić odszkodowanie za całkowite lub częściowe zaginięcie towaru, odszkodowanie to oblicza się wg wartości towaru w miejscu i czasie przyjęcia go do przewozu. Wartość towaru określa się według ceny giełdowej lub w razie jej braku według bieżącej ceny rynkowej, a w braku jednej i drugiej - według zwykłej wartości towarów tego samego rodzaju i jakości. Zgodnie zaś z art. 25 ust. 1 w razie uszkodzenia przesyłki przewoźnik płaci kwotę, o którą obniżyła się wartość towaru, obliczoną wg wartości towaru zgodnie z 23 ust. 1,2 i 4; odszkodowanie nie może jednak przewyższyć kwoty, jaką należałoby zapłacić za zaginięcie (całości lub tej części, która jest uszkodzona) (ust. 2). Oznacza to, że na gruncie Konwencji wysokość szkody ustalana jest w ściśle określony sposób, od którego nie ma odstępstwa. W niniejszej sprawie powódka przedstawiła wyłącznie fakturę wystawioną przez O. oraz pismo tego podmiotu, informujące, że w odpowiedzi na prośbę adresata (którym jest kancelaria prawna, a nie powódka) załącza fakturę z dokumentacją jako dowód, który określa obciążenie za paletę, która została załadowana i nie została dostarczona do miejsca przeznaczenia. Sama faktura, wystawiona przez podmiot, którego rola w procesie przewozu nie została dokładnie wyjaśniona, nie może dowodzić wysokości szkody w świetle powyższych przepisów. Nie jest to dokument równoważny z fakturą zakupu, przedstawioną przez nadawcę przesyłki (w świetle listu przewozowego nie jest nim O.) – taki dokument może stanowić dowód wartości towaru w miejscu załadunku. Powódka nie wnosiła o przesłuchanie osób, których zeznania mogłyby pomóc w weryfikacji zasadności obciążenia taką, a nie inną kwotą.

Z powyższych względów powództwo podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił zarówno w oparciu o ujawnione w sprawie dowody z dokumentów, autentyczności i mocy dowodowej których nie negowała żadna ze stron, jak również w oparciu zeznania przesłuchanych w sprawie osób – z zastrzeżeniami wyżej opisanymi co do zeznań świadków.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym od 27.10.2016 r.

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)